Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCIII. Ч. 46. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 11-го БЕРЕЗНЯ 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 11, 1986 No. 46. VOL. XCIII.

В БЕЛЬГІЇ ПОЧАЛОСЬ ВІДЗНАЧЕННЯ 1000-ЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ УКРАЇНИ

Антверпен, Бельгія. — В неділю, 2-го лютого ц.р., заходами Ювілейного Громадського Комітету 1000-ліття Хрищення України при співпраці Братства-Ордену „Емаус" з парохії Св. Духа в Антверпені відбулося врочисте відзначення 1000-ліття Хрищення України напередодні великого ювілею в 1988 році.

Архиєрейську Літургію відправив Єпископ Михайло Гринчишин ЧНІ, з Парижу в сослуженні отців Аля Ван Ґоля з Голляндії. Величаво співав Візантійський Хор з Утрехту під мистецьким керівництвом проф. Мирослава Антоновича. Церкву виповнили в числі біля 1,000 осіб місцеві парафіяни, а також гості з Антверпену, що прибули на запрошення організаторів. Місцевий парох о. Новеляртс в супроводі трьох священиків і 30 братчиків -орденців у традиційних тоґах впровадив Владику Гринчишина і священиків з вівтарними хлопцями і хрестом на переді посеред церкви до престолу, а хор привітав процесію могутнім „Буди ім'я Господнє".

Після св. євангелія о. Аль сказав коротку, але дуже змістовну проповідь про тисячоліття Української Церкви, яка мимо лихоліття і поневолення України зберегла свого первісного духа і живе сьогодні в катакомбах. Ця Церква склала на протязі тисячоліття гекатакомби жертв і засвідчила свою вірність Христові та Вселенській Церкві.

Для точнішого розуміння тисячоліття учасники святкувань одержали при вході до церкви інформативний листок з поясненням та історичними даними, що їх виготовив у фляманській мові комітет на основі матеріялів Европейського Ювілейного Комітету.

До св. Причастя приступили сотні вірних. На закінчення Богослуження Владика Гринчишин поблагословив ікону Богоматері, яку набув комітет, а мґр О. Коваль вручив її парохові церкви св. Духа о. Новеляртсові на пам'ятку відзначення Ювілею 1000-ліття. Зворушений цим пам'ятковим подарунком парох склав прилюдну подяку і висловив побажання кращих часів для Української Церкви. Ікону малювала Маґда Губрехтс-Дмитрик технікою темпери на підставі відбитки старої ікони з Корсуня.

Це перше відзначення 1000-ліття Хрищення України в Бельгії знайшло позитивний відгук серед місцевого населення Антверпену та поширило коло прихильників Української Церкви і народу.

СУСК не підтримує відновлення ЦеСУС

Вінніпеґ, Ман. — Союз Українських Студентів Канади (СУСК) відбув тут в суботу і неділю, 15-го і 16-го лютого свою щорічну західню конференцію, що її гостив Український Студентський Клюб при Манітобському університеті. Координатором конференції був Микола Тетеренко, редактор інформаційного бюлетеню клюбу. Західня Конференція була зорганізована як продовження східньої конференції, яка відбулася в листопаді в Монтреалі. На західню Конференцію, яка мала тему „Зв'язки", прибуло коло 75 делеґатів. Більшість з них приїхали з західньої Канади. Конференція відбулася в готелі Форт Ґері.

В програмі виступило 12 доповідачів, які говорили на різні теми: різниці між поколіннями в українській громаді, ідентичність, мішані подружжя, тубільці і українці в Канаді та українські програми навчання.

Бенкет і забава відбулися в суботу увечері, 15-го лютого в Делта Інн. Головним промовцем був Петро Саварин, президент Світового Конґресу Вільних Українців — СКВУ.

Екзекутива СУСК подала до відома, що вже закуплено компютор, який буде вживатися для зв'язків з різними клюбами СУСК, яких є біля 15. Також він допоможе у видаванні газети „Студент", офіційного органу СУСК.

Екзекутива СУСК вирішила не ратифікувати пропозицію організаування Центрального Союзу Українських Студентів (ЦЕСУС), а сконцентруватись на зміцненню внутрішньої структури і діяльности СУСК.

Одним з проєктів на майбутнє є відвідування студентами з цілої Канади послів в канадському парляменті в Оттаві для інформування їх про настрої української громади у різних справах.

Слідуючим головним з'їздом СУСК буде 27-ий Конгрес, який відбудеться 21-24-го серпня біля Едмонтону, Альта.

Відбудеться симпозіюм про мистців Східньої Европи

Джерзі Ситі, Н.Дж. — В університеті МекМастер в Канаді плянують відбути в п'ятницю, 21-го березня ц.р. одноденний симпозіюм про сучасних мистців не-конформістів із Східньої Европи.

Симпозіюм, що його спонзорує цей університет, має в програмі чотири доповіді, панель-дискусію і концерт в ґалерії університету.

Серед доповідачів першою виступить Дарія Даревич, яка буде говорити про сучасних українських неконформістів у мистецтві. Дальшими доповідачами є Ядвіґа Бишевска, що буде говорити про польських мистців, Софія Скоріц, що доповідатиме про Міку Поповіца, „вічного революціонера", і Яна Клімес, що буде говорити про сьогоднішніх чехо-словацьких мистців.

У панелі бере участь український мистець з Франції Володимир Макаренко, який є одним із нечисленних, що видістався з СССР.

Помер інж. Р. Загайкевич

Ірвінгтон, Н. Дж. — У п'ятницю, 7-го березня 1986 року, тут помер на 76-му році життя св. п. інж. Роман Загайкевич, видатний пластунський і громадський діяч, колишній станичний в Нюарку, голова Станичної Ради і головний булавний сеньйорату, син посла і відомого політичного діяча адвоката Володимира Загайкевича, оборонця численних українських в'язнів на політичних процесах в Україні.

Похорон у вівторок, 11-го березня о год. 9:30 рано до церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку і на український православний цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку.

Св. п. Р. Загайкевич залишив в жалобі дружину Наталку, синів Ігоря і Олега, невістку Надію і двох внучок.

М. Смородський свідчив перед Гельсінкською комісією

Вашінґтон. — Тут відбулося засідання Комісії безпеки і співробітництва в Европі, на якому в четвер, 27-го лютого ц.р., виступив представник Комісії Прав Людини СКВУ, адвокат Мирослав Смородський.

М. Смородський

У своєму довшому слові М. Смородський звернув увагу, що від початку підписання Гельсінкських угод, які мали позитивне підложжя, СССР не поступив ні крок у справі пошанування людських та індивідуальних прав. Навпаки, сказав М. Смородський, від того часу 37 членів Української Гельсінкської Групи замовкли, за вийнятком одного, бо всі вони були засуджені на ув'язнення, а три з них померли. Також члени Української Католицької і Православної Церков тепер більше переслідувані, як були досі, а русифікація на кожному культурному відтинку іде повною силою. Про все це відомо Комісії безпеки і співробітництва в Европі. Як відомо, публічне критикування СССР і дискусії на тему людських прав ніяк не зміняють поступовання советських чинників і тому тут потрібно іншої акції.

Напередодні конференції у Відні М. Смородський пропонує членам Комісії безпеки і співробітництва в Европі змінити політику у відношенні до СССР у справі придержування прав людини. На його думку мусить бути певне пов'язання поміж вимогами придержування людських та індивідуальних прав з іншими ділянками співпраці з СССР, наприклад, безпекою, економікою, культурним

(Закінчення на стор. 4)

Чикаґо готується до побудови тривалого пам'ятника ювілею Тисячоліття

Чикаґо (В.М.). — Від довшого часу ведуться тут заходи щодо побудови великого релігійно-культурного центру, який був би гідним відзначенням ювілею Тисячоліття Хрищення України і якого так дуже потребує українська громада. Зокрема потрібний він для численної і динамічної парафії свв. Володимира і Ольги, керівники якої заходилися над плянами побудови вже понад рік.

Відбувалися у цій справі наради Парафіяльної ради, ширші сходини парафіян, в тому і молодших, зустрічі з архітектом Я. Корсунським й узгіднювання плянів з ним тощо. На неділю 23-го лютого Парафіяльна рада скликала надзвичайні збори для обговорення тільки цієї справи та для проголосування членів парафії щодо побудови. В зборах взяло участь близько 300 парафіян. Отець митрат Маріян Бутринський, настоятель парафії, та д-р Олександер Фаріон, головний радний, докладно обговорили проєкт, ґенезу і цілі його реалізації, як також можливості парафії здійснити цей проєкт. Релігійно-культурний осередок мав би бути розташований біля Собору свв. Володимира і Ольги та з ним функційно пов'язаний. Він матиме велику і репрезентативну залю, що одночасно служила б місцем для різних прийнять і товариських зустрічей. В будинку знайдуть приміщення і домівки для багатьох прицерковних організацій, клюб молоді, кімнати для проб хорів та інших мистецьких одиниць. Так само в цьому будинку матимуть відповідні приміщення Філія Українського Католицького Університету, бібліотека, архів мистецька галерія. Парафія не має сьогодні відповідних приміщень для своєї багатогранної діяльности; наявні домівки і будинки є в поганому стані і їх утримування сьогодні вже коштує забагато.

(Закінчення на стор. 3)

Юґославія також обвинувачує К. Вальдгайма

Београд, Юґославія. — Юґославська газета „Веснік", один з престижевих часописів, який дуже часто віддзеркалює становище теперішнього колективного уряду, також обвинуватив колишнього генерального секретаря Організації Об'єднаних Націй, а тепер кандидата на президента Австрії Курта Вальдгайма в „участі у військових операціях проти юґославських комуністичних партизанів Тіта", але міністерство закордонних справ Юґославії відмовилося коментувати цю справу.

„Веснік" пише, що на підставі архівних документів, знайдених у Хорватії, можна зробити висновок, що частина у якій служив К. Вальдгайм брала участь в акціях проти партизан і при тому знущалася над цивільним населенням. Як відомо, комуністичні партизани під командуванням Тіта вели збройну боротьбу проти гітлерівських окупаційних військ під час Другої світової війни, а пізніше творили ядро юґославської армії, тоді коли сам Тіто став президентом країни і на цьому пості перебував аж до смерти.

Речник міністерства закордонних справ заявив, що під теперішню пору міністерство студіює відшукані документи і тому не може займати до цієї справи жадного становища. Він не заперечив, що таке становище може появитися пізніше.

Юґославська газета зайняла становище до цієї справи в дуже критичній для К. Вальдгайма ситуації, коли він і його прихильники розвинули всекрайову передвиборчу кампанію, змагаючись за становище президента. Вибори президента Австрії відбудуться 6-го травня ц.р. Не дивно, отже, що прихильники Вальдгайма і певна частина австрійського населення назвала усі виступи проти нього „брудною кампанією", яка має на меті дискредитувати його в опінії виборців і цілого світу.

В юґославських документах зазначено, що Вальдгайм був відзначений тодішнім хорватським урядом за „геройські вчинки" проти комунітичних партизанів. Інформацію „Весніка" передало також юґославське пресове агентство ТАНЮГ.

В інтерв'ю з кореспондентом лондонського „Таймсу" Вальдгайм говорить, що він був вдекорований відзнакою „Король Звонімір" в 1942 році, якою були відзначені майже усі вояки його частини, які були в тому часі в Хорватії.

Знайшли кабіну з астронавтами „Чалленджера"

Кейп Канаверал, Фл. — Речник федеральної адміністрації для міжпростірних полетів (НАСА) Гю Герріс заявив кореспондентам, що спеціяльно вишколені нурці відкрили на дні моря у прибережних водах Фльориди пошкоджену кабіну в якій під час запущення міжпростірного корабля „Чалленджера" знаходились сім астронавтів. Він відмітив, що ані нурці, ані НАСА покищо не знають, чи в кабіні залишились частини тіл усіх астронавтів, чи тільки частини деяких з них. Стверджено однак, що частини із залишків людини знаходяться в середині кабіни. Цю заяву зроблено на підставі прецизних фотознімок, що їх поробили нурці й інші члени рятівної команди.

Кабіна знаходиться на глибині приблизно 100 футів і морська фльота, при допомозі наймодернішої техніки, буде намагатися витягнути її наверх. Вміжчасі НАСА офіційно повідомила про випадок членів родин астронавтів, включно з родиною учительки з Ню Гемпшир Крісти МекОліфф. Підняття кабіни з дна моря триватиме кілька днів.

В суботу, 8-го березня, нурці морської фльоти ЗСА ще раз перевірили раніші інформації про наявність кабіни на дні моря і ствердили, без жадного сумніву, що кабіна дійсно лежить в означеному місці і в середині кабіни знаходяться залишки людських тіл. Одного не вдалося встановити: у якому стані знаходиться кабіна. Знавці однак заявляють, що зі зовні вона виглядає не дуже пошкоджена, але тому, що вже раніше знайдено деякі речі, які знаходилися в кабіні астронавтів, вчені припускають, що кабіна не може бути суцільною і мусить існувати десь велика тріщина. Між знайденими речами були три шоломи, тобто накриття на голову астронавтів і шкільні матеріяли К. МекОліфф, бож вона мала передавати лекцію з корабля на землю.

НАСА не подала точного місця знахідки з причин безпеки. Морська фльота поробила також інші заходи безпеки, щоб запевнити рятівничим командам безпеку і спокій на місці витягнення кабіни. Прибережна сторожа скеровує приватні і торговельні кораблі на інші шляхи і не дозволяє кораблям, крім кораблів, які займаються роботами, переїжджати у місці знахідки кабіни.

Американський нарід з нетерпеливістю очікує закінчення робіт над розкриттям ще одної таємниці із трагічного полету „Чалленджера", — кажуть спостерігачі.

В Китаї посилюється боротьба зі злочинністю

Пекін. — Пресове агентство Сіньгуа повідомило, що китайський уряд має намір продовжити рішучу боротьбу зі злочинністю і викорінити „капіталістичне мислення, яке суперечить соціялістичній моралі". Агентство повідомило також, що від 1983 року в Китаї було страчено більш як 20,000 осіб, які вчинили „особливо небезпечні" злочини.

Згідно з китайськими законами до „особливо небезпечних злочинів" зараховується практично всі правопорушення: наклеп на політику партії, хуліганство, злодійство, вбивство, підпал, зґвалтування, хабарництво.

Нова економічна політика, яку проводить китайський уряд, спрямована на приплив в країну закордонного капіталу, значного розширення торгівлі і, як наслідок цього, розширення контактів з західніми компаніями і промисловцями. Іншими словами, появилася можливість здійснювати економічні злочини, неможливі під час ізоляції від зовнішнього світу.

Наприклад, дочка голови китайського парляменту Пен Дженя перебуває в даний час під слідством. Вона очолювала експортно-імпортну фірму і при підписанні контрактів дістала хабар у висоті понад 300,000 долярів.

Сам Пен Джень, який неодноразово заявляв, що інтереси суспільства завжди повинні бути вищі від особистих інтересів, осудив дочку і закликав посилити боротьбу зі злочинністю.

Член Політбюра Комуністичної партії Китаю Зіяо Ші навів цифри, які свідчать про певні успіхи кампанії боротьби зі злочинністю. За його словами, в 1982 році було вчинено 800,000 злочинів, а в 1985 році лише 500,000.

Міністерство внутрішніх справ Китаю повідомило, що від квітня 1984 року до лютого 1985 року було засуджено 140,000 осіб, які вчинили „тяжкі злочини". Однак у звідомленні нічого не сказано, скільки з них були засуджені до смертної кари.

Страта злочинців у Китаї часто відбувається публічно. Засудженого ставлять на коліна, зв'язують руки за спиною і вбивають вистрілом у потилицю.

В АМЕРИЦІ

ПОЛ Г. НІЦІ, дорадник Президента ЗСА у справах контролі озброєння, заявив під час зустрічі з кореспондентами в середу, 5-го березня ц.р., що советські пропозиції про цілковите припинення продукції і знищення запасів нуклеарної зброї до 2000 року є звичайнісінькою советською пропаґандою призначеною на експорт. Тоді коли в Женеві на переговорах про зменшення нуклеарної зброї, зокрема стратегічних нуклеарних ракет далекого і середнього засягу, зайшли в сліпий кут і там не зроблено жадного прогресу з уваги на впертість советських делегатів, з Москви, як з великої пропаґандивної труби, Михаїл Горбачов й інші советські лідери голосять світові про можливість знищення цієї зброї до 2000 року, — заявив Ніці.

СПЕЦІЯЛЬНА ГРУПА, створена з розпорядження президента Роналда Реґена для розроблення заходів боротьби з тероризмом, рекомендує вважати нанесення шкоди цивільним особам під час терористичних нападів достатньою підставою для того, щоб американська армія нанесла у відповідь удар. Ці рекомендації містяться в звідомленні, підготовленому цією групою, яку очолює віцепрезидент Джордж Буш. Звідомлення, над яким група працювала протягом кількох місяців, містить понад 20 рекомендацій, включаючи створення об'єднаного розвідчого центру, що спеціялізується виключно в боротьбі з тероризмом. Група вважає, що Конгрес ЗСА повинен прийняти закон, згідно з яким вбивство американських громадян в результаті терористичних актів за межами ЗСА буде вважатися злочином, за який слід карати смертною карою. Державному департаментові рекомендується укласти угоди з іншими країнами про екстрадиції терористів.

ЗСА ВИМАГАЮТЬ ЗМЕНШИТИ КІЛЬКІСТЬ СОВЄТСЬКИХ ДИПЛОМАТІВ В ОН

Ню Йорк. — Уряд З'єднаних Стейтів Америки наказав советській, українській і білоруській місіям при Об'єднаних Націях зменшити кількість персоналу на 38 відсотків, обвинувативши співробітників цих дипломатичних представництв у шпигунстві і в діяльности, яка „загрожує крайовій безпеці" ЗСА.

Кількість працівників советської, української і білоруської місій тепер становить 275 осіб. До 1-го квітня 1988 року їх повинно бути не більше 170.

Зменшення персоналу цих трьох місій відбудеться протягом чотирьох етапів. Перший етап закінчується 1-го жовтня ц.р. До того часу персонал трьох місій повинен бути зменшений до 243 осіб.

В рапорті Уряду ЗСА сказано: „Уряд З'єднаних Стейтів Америки давно стурбований неоправдано великою кількістю співробітників советських місій при ОН. Їх кількість не відповідає необхідности. Більше того, їх кількість являє собою загрозу крайовій безпеці ЗСА. На протязі багатьох років Уряд З'єднаних Стейтів давав ясно зрозуміти советському урядові, що він стурбований недопустимою діяльністю співробітників советських місій, втягнутих в справи, не зв'язані з працею ОН, в тому числі і в шпигунство".

Делеґації УССР і БССР, хоч і вважаються незалежними, завжди діють в ОН за наказами делеґації СССР. Рішення про те, що Советський Союз буде мати в Об'єднаних Націях три голоси, було прийняте в 1945 році в Ялті.

Заступник амбасадора при ОН Герберт Окун передав у п'ятницю ввечорі, 7-го березня, копію рапорту Уряду ЗСА Василію Сафрончуку, який при відсутности амбасадора СССР при ОН Олеґа Трояновського виконує обов'язки голови советської місії.

Г. Окун передав також копію цього рапорту генеральному секретареві ОН Пересові де Куельярові. Після ознайомлення з рапортом Уряду ЗСА голова ОН сказав, що правнича рада ОН розгляне, чи рішення З'єднаних Стейтів відповідає взятим на себе зобов'язанням як країни-господаря головної квартири ОН.

Навіть після того, як кількість працівників трьох советських місій зменшиться до 170, Советський Союз буде мати найбільше дипломатів, акредитованих при Об'єднаних Націях. Місія ЗСА є другою по кількости і нараховує 126 осіб, місія Китаю — 116.

Рішення Уряду ЗСА про зменшення кількости советських дипломатів-шпигунів з однієї сторони, було несподіваним, а з другої — закономірним. Однак ніхто не чекав такого рішення після зустрічі на вершинах у Женеві і напередодні нової зустрічі президента Роналда Реґена і генерального секретаря ЦК КПСС Михаїла Ґорбачова цього року в ЗСА. Прийняте рішення є закономірним, бо за останні кілька років Конгрес постійно вимагав від Білого Дому розслідувати шпигунську діяльність советських дипломатів і добитися зменшення кількости співробітників советських місій при Об'єднаних Націях.

У СВІТІ

ДАЛЬША ДОЛЯ ЕСПАНСЬКОГО уряду прем'єр-міністра Філіпе Гонзалеса залежатиме від висліду загального референдуму про участь чи неучасть Еспанії в Північно-Атлантійському Оборонному Союзі (НАТО). Такий референдум, як відомо, відбудеться вже при кінці цього тижня. Несподівано уряд Ґонзалеса знайшовся у своєрідній ізоляції, бо політичні спостерігачі і кореспонденти, які слідкують за публічною опінією в тій справі кажуть, що більшість з них правдоподібно голосуватиме проти приступлення і тоді уряд, консеквентно з його дотеперішньою політикою підтримки цього проєкту, буде змушений зрезиґнувати і розписати нові парляментарні вибори. Аналітики думають, що рішення про референдум було дуже ризиковним ділом для соціялістів, які якраз тепер при владі в Еспанії.

ДЕСЯТЬ ДНІВ ПЕРЕД виборами у Франції виникли непорозуміння і різні контроверсії про заходи уряду президента Франсуа Міттерана у справі звільнення закладників в Ливані, тобто чотирьох французьких громадян, які були захоплені в полон ливанськими екстремістами, мусулманами-шіїтами, чи іншими тамошніми групами. Речники однієї мусулманської групи заявили в середу, 5-го березня, що одного француза вже розстріляли за те, що він нібито намагався втекти. Не зважаючи на задовільні відносини Франції з багатьма арабськими державами, уряд не зумів довідатися про обставини смерти і не подав до публічного відома як дійшло до замордування француза. Урядові речники воліють навіть не займати становище до цих контроверсійних справ перед парляментарними виборами.

НІКАРАҐУАНСЬКІ САНДІНІСТИ, які в Центральній Америці ведуть абсолютно просоветську політику і являються „лялькою" в руках комуно-московських імперіялістів, заявили, що президент Роналд Реґен застрашує американський нарід комунізмом і загрозою для ЗСА. „Як може така мала, у порівнянні до ЗСА, держава як Нікараґуа, загрожувати країні, яка розпоряджає найбільш модерною зброєю і являється лідером західнього світу", — запитають сандіністів Адміністрацію Р. Реґена і прихильників допомоги для „контрас", тобто антикомуністичних повстанців. Даніель Ортеґа, президент Нікараґуа з обуренням відкидає твердження, що він і йому подібні сприяють імперіялістичним цілям советської Росії в Центральній Америці, хоч таке твердження не відбігає від правди. Тим законодавцям, які голосують чи збираються голосувати проти законопроєкту допомоги антикомуністам Р. Реґен каже: „голосуйте за допомогою, або за комунізм".

АРХИЄПИСКОП МАНІЛІ кардинал Гайме Сін сильно обороняв становище Римо-Католицької Церкви на Філіппінах перед Папою Іваном Павлом II і членами ватиканської курії в Римі. Деякі члени курії висловили були раніше застереження, що церковний провід дав втягнути себе в політичні суперечки між колишнім президентом Фердінандом Маркосом і його прихильниками і лідерами опозиційних партій, які підтримували кандидатуру на президента Коразон Акіно. Церква в тому випадку повністю підтримала становище опозиції і тим самим оприділи себе по стороні тільки одної частини філіппінського народу. Кардинал Сін у принципі відкидає такі твердження і каже, що Церква пішла з народом і це було її моральною повинністю. Папа повністю зрозумів вияснення кардинала Сіна, бо він сам свого часу боронив Церкву в Польщі переда нападами комуністичного уряду

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00.
Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Справа К. Вальдгайма

Ловці в погоні за нацистами з-перед кругло півсторіччя і за „коляборантами" піймали такого винуватця, що в його обороні виступив не хто інший, а сам найбільший ловець, голова цілої ловецької організації, Сімон Візенталь.

У лютому цього року скінчився термін засекречення австрійськими властями документів з часу панування Гітлера. І службовики Світового жидівського конґресу негайно віднайшли світлини і документи, які ревеляціонують, що колишній генеральний секретар Об'єднаних Націй Курт Вальдгайм був членом нацистської студентської організації і служив в німецькій військовій частині, як поручник, під командуванням генерала Александра Лєра, якого після Другої світової війни повісили в Юґославії, як воєнного злочинця. Курт Вальдгайм признається тільки до військової служби, а все інше називає наклепницькою кампанією проти нього, тому, що він кандидує тепер на президента Австрії у виборах, що відбудуться 5-го травня цього року. Обвинувачує Вальдгайма Світовий жидівський конґрес з осідком своєї централі в Америці. Візенталь заявив, що „Вальдгайм не був членом нацистської партії, але він мусів знати про вивіз жидів з Греції. Це цікавий і трохи гумористичний момент, як несподівано настав конфлікт на верхівці світової жидівської організації на тлі вишукування нацистів і „коляборантів".

Дуже можливо, що Вальдгайм не був причетний до ніяких воєнних злочинів та зокрема не брав участи у переслідуванні під час Другої світової війни жидів ані невинних людей в Юґославії. Дуже можливо теж, що належав до нацистської студентської організації, бо мусів. Але незаперечним фактом є, що він, кандидуючи на генерального секретаря Об'єднаних Націй, замовчав своє минуле з часу Другої світової війни. Нюйоркський сенатор Деніел Мойниген, який свого часу був американським амбасадором в ОН, заявив тепер, що він знав про те, що Вальдгайм затаїв різні подробиці свого життєпису. Слід пригадати, що під час урядування Вальдгайма в ОН запрошено до ОН і з овацією прийнято голову ПВО Ясіра Арафата, та Генеральна Асамблея натаврувала окремою резолюцією сіонізм як „расизм".

Президент Світового жидівського конґресу Едґар Бронфман написав у зв'язку з кампанією проти Вальдгайма теперішньому генеральному секретареві ОН Перезові де Куеярові листа з вимогою, щоб перевіряти кандидатів на працю в Секретаріяті ОН, щоб туди не діставалися колишні члени гітлерівської організації молоді. Автоматично насувається запит: А чому той жидівський діяч забуває про членів комсомолу?! Чи йому не відомо, що коли за 12-річного урядування Гітлера, як канцлера і „Фюрера" Третього Райху, всі молоді люди, юнаки і дівчата, мусіли обов'язково належати до „гітлерюґенд", то й у СССР мусять належати до комсомолу. І совєтський комсомол є найпершою школою марксо-ленінізму, атеїзму та комуністичної діялектики, всього того, що становить духовий стрижень большевицької системи. Всі совєтські члени Секретаріяту і всі службовики і службовички в ОН, що їх поручив совєтський амбасадор в ОН, перейшли школу комсомолу, та інші вишколи, але названому жидівському діячеві це не шкодить.

Що К. Вальдгайм промовчав у своїй біографії і автобіографії деякі факти з його життя під час Другої світової війни, — це факт. Але як далеко посягне рука самозванчих інквізиторів і як на це зареаґує світова опінія, — покищо невідомо.

ЯПОНІЯ ЗАЦІКАВЛЕНА стратегічною оборонною системою президента Роналда Реґена і незабаром прем'єр-міністер Японії Ясугіро Накасоне підпише із ЗСА відповідний договір на підставі якого японські вчені матимуть змогу працювати спільно з американськими колеґами над закінченням проєкту космічної зброї, чи радше над протиракетною системою завданням якої є знищувати нуклеарні ракети заздалегідь, ще заки вони долетять до своєї цілі. Про справу приступлення Японії до цього американського проєкту повідомили японські газети й інші засоби масової інформації. Військові спостерігачі кажуть, що погодження Японії має велике значення з огляду на її технологічні можливості продукції певних частин до цієї системи.

НАУКОВІ ДОСЛІДНИКИ які прослідкують хворобу АІДС виявили, що жінки, які матюь АІДС, можуть цю недугу передати мужчинам. Цей висновок стверджує, що вірус АІДС живе також у жіночих секреціях.

РОМАН ШУХЕВИЧ — ТАРАС ЧУПРИНКА

О. Львівський

Цілий український нарід в Україні і на поселеннях рік у рік відзначує пам'ять своїх героїв, які в боротьбі за його кращу долю поклали своє життя. Там в Україні під чужим окупантом, це відзначування пам'яті своїх героїв самозрозуміло не може бутє таким, як нарід хотів би, але воно існує бо бажання волі в народі не можна вбити, як не можна вбити в душах вдячности для тих, що за цю волю поклали своє життя.

Але на поселеннях ми можемо свобідно відзначувати пам'ять тих героїв святочно і достойно, бо вони заслужили собі на те своєю жертвою, а також щоб дати молодому поколінню приклад, як треба жити, працювати, підготовлятись до праці для народу, а як прийшла б і потреба, то і скласти й найвищу жертву — жертву життя за свій нарід.

Таким без сумніву найкращим прикладом жертви для свого народу був славної пам'яті Командир УПА — Роман Шухевич - Тарас Чупринка, який впав в нерівному бою з окупантом 5-го березня 1950 року.

Роман Шухевич був дійсно небуденною, вийнятковою людиною і це могли ствердити всі, що його ближче знали. Бог обдарив його незвичайними талантами, і їх він своїм завзяттям, своєю працею постійно помножував. У гімназії у Львові він був одним із найкращих студентів у всіх предметах; знаменитий математик, першун у клясичних предметах; коротко -блискучий студент, а при тому подивугідний спортовець. Усі можливі роди спортів він залюбки управляв. Літом можна було його бачити, як зранку він біг до ставку „Світезь", щоб поплавати, заки прийде час іти до школи, чи згодом на політехніку, а зимою часто вибирався на лещата. В хаті знову вправляв свої мускули підношенням тягарів, чи вправами з пружинами. Літом разом з іншими пластунами робив прогулянки, пізнаючи терен свого рідного краю. Одного літа вибрався човном у подорож („каяком") по Поліссі і Волині. Набуте знання в гімназії Роман постійно помножував читанням, а фізичні вправи та вроджена особиста відвага, стали для нього тим цінним капіталом, який він використав згодом як підпільник, член ОУН та командир славної Української Повстанської Армії.

Свідомий того, що тільки збройною силою зможемо здобути права для свого народу, Роман Шухевич з молодих літ старався набути військове знання. Він радо пішов до підофіцерської школи в польській армії, бо там можна була набути так дуже потрібне військове ремесло. Згодом те знання він доповнював різними курсами, виїжджаючи з цією метою закордон до Данціґу, до Німеччини і Чехо-Словаччини.

Уже під час Другої світової війни, коли німці розгромили Польщу, Роман Шухевич використав нагоду, що німці дали спершу дозвіл на зорганізування хоча малих частин з українців. Він пішов знову на цей вишкіл і став навіть у проводі тієї частини, будучи свідомим того, що це може бути так, як за Першої світової війни — Січові Стрільці — зав'язком Української Армії. А коли німці виявили дуже скоро свої пляни супроти України, Шухевич покинув цей тзв. Леґіон і став організатором УПА. І хоч Ґестапо наклало на його голову велику суму грошей, щоб тільки його схопити після того як він прямо вирвався їм з рук, він відважно і холоднокровно в уніформі німецького старшини всідав серед білого дня до трамваю в центрі міста Львова.

У квітні 1944 року, коли все ще ґестапо шукало за ним, він коло години 8-ої вечора прийшов відвідати своїх старенських батьків, вправді накоротко, може на яких двадцять хвилин, але це свідчило про його відвагу, а рівночасно про його прив'язання до родини.

Роман був глибоко релігійною людиною. В такому дусі він виростав від молодого хлопця і, будучи вже студентом політехніки, він все відвідував храм Божий, щоб не опустити Служби Божої. Уже в тих часах, коли на ньому тяжіла велика відповідальність командира УПА, він не забував за свої релігійні обов'язки. Раз його добра мати-страдниця сказала оці знаменні слова: „як мені приємно, що мій Ромко кожного мі-

(Закінчення на стор. 4)

СОРОКРІЧЧЯ МОСКОВСЬКОГО СОБОРУ У ЛЬВОВІ

Роман С. Голіят

У совєтській публікації п. з. „Діяння Собору Греко-Католицької Церкви у Львові 8-10 березня 1946", видання президії собору, Львів 1946 читаємо, що: Скликання Собору греко-католицької Церкви західніх областей України було ділом Ініціятивної групи по возз'єднанню греко-католицької Церкви з Руською Православною Церквою, яка постала у Львові 28 травня 1945 року. Основниками Ініціятивної групи були: о. доктор Костельник Гавриїл Теодорович, настоятель Преображенської церкви у Львові, голова Ініціятивної групи і представник Львівської єпархії; о. доктор Мельник Михайло Іванович, парох Нижанковичі і генеральний вікарій Перемишльської єпархії і о. Пельвецький Антоній Андрійович, парох Копичинець, декан Гусятинського деканату, представник Станиславівської єпархії.

„На Собор греко-католицької (уніятської) Церкви у Львові 8-10-го березня 1946 року було запрошено 225 делеґатів-священиків, членів Ініціятивної групи, і 22 делеґати від мирян з усіх трьох греко-католицьких єпархій (Львівської, Самбірсько-Дрогобицької і Станиславівської) на західних землях України. З тих запрошених делеґатів на Собор прибуло 216 делеґатів-священиків і 19 делеґатів-мирян. Із запрошених противників возз'єднання ніхто не прийшов на Собор (ст. 53).

„Коли уніяти в царській Росії покинули унію і возз'єдналися з Православною Церквою, то вони нічого нового не принесли для православної Церкви, але й не мали ніяких труднощів перед собою, бо в наслідок тієї зміни на них чекали тільки самі вигоди.

„Не так воно з нами! Нас ждуть різні труднощі, журби і небезпеки. Наші „лісовики" (бандерівці), хоч самі є за православієм, виступають проти нашої акції з погрозами. В нашій державі Церква відділена від держави, Церква і духовенство вповні залежні від народу. І ми в журбі за те, щоб усі зміни в нашій Церкві, і в дисципліні, і в обряді, і в звичаях, — ішли так мудро і обережно, щоб не відпихати народу від Церкви і не гасити в ньому релігійного духа (ст. 74)."

Тих кілька цитат з повищої публікації про „синод" вказує, що навіть самі організатори не вірили в успіх своєї праці.

Провідники УКЦеркви зі своїми вірними в діяспорі відкинули московський „синод" у Львові, який відбувся на замовлення московського патріярха.

Єпископ Василь Г. Лостен у своєму меморандумі з 21-го лютого 1986 року до духовенства Стемфордської епархії в справі „Відзначення 40-ліття насильного нищення Української Католицької Церкви в Західній Україні, березень 8-10, 1946", призначив неділю, 16-го березня 1986 року, як день Молитви за мучеників і тих що віддали своє життя і страждають за віру.

У цьому меморандумі читаємо, що: при кінці Другої світової віни, коли Совєтський Союз окупував області Західньої Україня, зобов'язав казенного московського православного патріярха проголосити спеціяльне „пастирське послання" в березні 1945 року, звернене до духовенства і вірних Української Католицької Церкви в Галичині, що нашу Церкву наново об'єднується з „матірною Російською Православною Церквою".

Коли українські католицькі єпископи відмовилися навіть взяти під розгляд зірвати зв'язок з Римським Престолом, Архиєпископ Йосиф Сліпий, разом зі всією ієрархією УКЦеркви, був арештований у квітні 1945 року.

Дати 8-10-го березня 1946 року визначують прикрі події в анналах нашої довгострадальної Церкви, тому що цим потягненням московський патріярхат намагався полонити для себе УК Церкву. Його намагання не увінчалися успіхом, бо переважаюча частина духовенства й вірних стали льояльною Римській Столиці. Населення під проводом нових ієрархів, священиків справують повірені їм обов'язки скрито, від кордонів Західньої України по далекі сибірські пустелі, всюди, де лише на засланні перебувають наші вірні. Всі вони свято вірять й ждуть привернення рідної Церкви у вільній, демократичній Україні.

Єпископ Лостен дає правдиву історію, що для нас вірних тут на поселеннях і в краю, наша Церква не була зліквідована. Вона продовжує далі існувати, хоча в катакомбах, а наші Владики з Архиєпископом Сліпим, хоча позбавлені своїх престолів, не зріклися своїх урядів і продовжували боронити нашу Церкву і охороняти свою паству. Сотні духовенства, монашества й мирян не злякалися жорстоких переслідувань і навіть смерти та далі стояли при прадідівській вірі і не кривили душею. Ми горді за них і ми клонимо голови в подиві перед їхньою посвятою для Бога й України. Це незаперечні факти, про які знають вороги-переслідувачі. Папа Іван Павло II явно потверджує, що наша Церква в Україні існує, що там працює вісім єпископів, сотні духовенства, виховуються питомці й висвячується нових священиків.

Єпископ Лостен у своєму репортажі п.н. „Український Рим" згадує, що після нарад Отців Синоду УК Церкви минулого року в Римі. Папа запросив усіх на обід і там, без протоколу, наші єпископи говорили про положення і долю УК Церкви. Усі були дуже захоплені тим, що Папа так багато і докладно знає про нашу Церкву й як він нею піклується, наставляючи там нових єпископів, очевидно секретно, скільки там працює священиків, як приготовляються нові кадри священників для обслуговування вірних і як дуже сильно поширюється навіть серед невіруючих, пошана до нашої віри. Нам треба дякувати Господньому Провидінню за те, що цей „слов'янський" Папа, так точно знає про нашу Церкву.

Згадуючи про московський „собор" у Львові 8-10-го березня 1946 року, який відбувся під наглядом НКВД, слід пам'ятати, що Українська Католицька Церква в Україні продовжує своє існування, хоча в несприятливих умовинах і здобуває нових відважних оборонців нашої прадідівської віри.

ЗДОРОВ'Я ВСЬОМУ ГОЛОВА

Д-р Роман Осінчук

Простуда — чи „каммон колд"

Ми вже згадували в попередній статті, що саме тепер є сезон для інфлюенци, яка особливо поширена сьогодні в Нюджерському стейті. Разом і з „флю" чи навіть у ще ширшому сезоні шириться теж простуда чи тзв. катар носа. Однак, якщо є будь-яка подібність між цими двома хворобами, то може в першому чи й другому дні хвороби. „Флю", це однак, поважна хвороба, яка проходить з гарячкою, болями в тілі, загальним ослабленням, хоч часто має теж катаральні об'яви.

„Каммон колд" чи простуда, звичайно, має ось такі об'яви: кашель, катар носа, печення і свербіння очей, пчихання і сльозоточення з носа, хоч звичайно нормальний перебіг є без гарячки. Неоднократно такий катар провадить до бактерійної інфекції носових заток, а тоді виступають болі голови й підвищена температура, яка вже вимагає уваги лікаря.

Досить популярне переконання є, що причиною простуди чи „колду" є власне наглі зміни у погоді чи температурі повітря чи т. зв. „протяги". Проте причиною цього „камон колду" є так як і інфлюенци, вірус, званий ріновірусом. Він такий маленький, як вірус інфлюенци та атакує наболонні клітини слизової болони носа, горла і носових заток подібно як вірус інфлюенци, атакує горло, хоч менше він злосливий.

Поширюється він від людини до людини, дорогою близького контакту, а то шляхом кашлю, пчихання, поцілунку чи заінфекованих рук та інших предметів взаємного вжитку.

Цей ріновірус, діставшись на поверхню слизної болони носа чи горла, проникає у нутро наболонної клітини й там доперва дуже скоро розмножується та нищить таку клітину. Проте всякі клітини людського тіла, а також наболонні клітини носа чи горла, мають різні засоби оборони. Заки така заатакована клітина згине, вона виділяє оборонну речовину т. зв. інтерферон, яка перешкоджає вниканню до клітини інших ріновірусів, дає сиґнал незаатакованем ще клітинам до виділювання інтерферону та до виділювання слизі, яка забирає у полон віруси та гамує їх шкідливу функцію. Врешті заатаковані клітини кличуть на допомогу ще кровні судини, які поширюють своє русло й таким чином краще відживляють та скріплюють оборонні сили атакованих вірусом клітин. Таким чином солідарна, згідлива та однодушна громада клітин відбиває атаку й за кілька днів ніс, очі й горло вичищується й людина повертається цілком до здоров'я. Однак на марґінесі такої солідарности людського тіла у випадку різних наступів ворога, могла б повчитись і наша людська суспільність.

Простуда чи „каммон колд" — це занадто відома й поширена хвороба, до якої люди звикли та й збайдужіли лише тому, що вона занадто поширена й не дуже грізна. Проте вона має і здоровне й суспільно-економічне значення. У ЗСА кожного року є приблизно 1 більйон випадків простуди, а рівночасно хворі на простуду витрачають на аспірину, тайленоль в пастильках, ліки до полокання горла чи крапель до носа, як каже статистика, найменше один мільярд долярів річно. А коли врахувати, що багато людей з простудою залишаються вдома на один-два дні, то втрати економічного характеру йдуть у грубі мільйони долярів. Оцінюючи простуду лише з економічної сторони, ми бачимо, що нібито та невинна хвороба наносить не лише здоровну але теж економічну шкоду й вже з того боку вимагає від здоровного уряду та медицини великих зусиль, щоб перестуді запобігти чи в першому дні її ліквідувати.

Хоч перестуда відома була вже нашому батькові медицини Гіппократові, то досі медицина не знайшла способу запобігання, ані якоїсь вакцини, ані ліків для негайного поборення простуди. Недавно кілька місяців тому появилося повідомлення, що вчені провадять досліди над краплями до носа, згаданої перед тим речовини т.зв. інтерферону й ці краплі мали б запобігати простуді та її ширенню. А тим часом хворі на простуду, особливо старші люди, повинні в перших днях залишитись вдома, а то й у ліжку, пити теплі напої та як треба вживати аспірину й краплі до носа.

ВИСТУПАЮЧИ В ПАЛАТІ Репрезентантів, секретар Департаменту оборони Каспар Вайнберґер переконував законодавців виділити допомогу борцям за свободу Нікараґуа. „Якщо їм не допоможемо, вони будуть розбиті", — сказав він. За словами К. Вайнберґера, політика переговорів зазнала невдачі, бо сандіністський режим не захотів відмовитися від кубинських військових дорадників і від збройної допомоги Совєтського Союзу. Вайнберґер сказав, що СССР надав сандіністам військову допомогу у висоті 500 міл. дол. Якщо сандіністи переможуть, сказав він, то вони придушать опозицію в країні і розширять підривну діяльність в сусідніх країнах. „Невже ви хочете, щоб вам прийшлося посилати в Центральну Америку свою армію?" — запитав Вайнберґер конґресменів.

Участь українських письменників в діяльності ПЕН Клюбу

О.Т.

У 1921 році в Лондоні постало Світове Об'єднання Письменників — Міжнародний ПЕН-Клюб. Серед організаторів цього об'єднання були видатні письменники Герберт Велс, Анатоль Франс, Бернард Шов, Томас Манн і інші. Першим головою Міжнародного ПЕН був обраний англійський письменник Джон Ґолсворті. Всі згадані письменники були відзначені Нобелівською премією, крім Велса, який і без цієї премії має своє замітне місце у світовій літературі.

Членами ПЕН можуть бути поети, прозаїки, драматурги, есеїсти, публіцисти, ба й редактори літературних видань усіх національностей, з усіх країн світу. В окремих країнах є національні відділення ПЕН; кожного року відбуваються міжнародні конґреси письменників і на ці конґреси збираються письменники з усіх країн, делеґати окремих національних відділень Міжнародного ПЕН.

Статут Міжнародного ПЕН у першому параграфі говорить, що „література, хоч і національна в заложенні, не знає кордонів і мусить залишитись спільним вимінним добром усіх націй, не зважаючи на політичні чи міжнародні розладнання". Хоч література твориться письменниками окремих національностей і має національне коріння, то вона не знає державних кордонів. Члени ПЕН повинні боротися за свободу слова в усьому світі. Від довгих років Міжнародний ПЕН багато робить, щоб допомогти письменникам-політв'язням, а теж і всім тим, які не мають змоги творити в умовах тоталітарних режимів.

Міжнародний секретаріят Міжнародного ПЕН має осідок у столиці Англії, в Лондоні. Управу ПЕН вибирають на міжнародних конґресах. Останній 48-ий з черги міжнародний Конґрес Міжнародного ПЕН відбувся в січні в Ню Йорку. Він обрав нового голову ПЕН, що ним став англійський письменник Франціс Генрі Кінґ, який замінив шведського письменника Пера Вестберґа, що був на цьому пості останніх вісім років. Між заступниками голови Міжнародного ПЕН є такі відомі письменники (які були попередньо головами ПЕН), як перуанський письменник Маріо Варґас Льоса, американський драматург Артур Міллер, французький письменник Рене Тавернье, чи письменниця з Південної Африки Надіна Ґордімер.

Основна робота ПЕН проводиться в національних, чи державних осередках, які діють у майже шістдесяти країнах світу. До ПЕН належать майже десять тисяч членів. Письменники-еміґранти є членами осередків, які діють в деяких державах. Великий осередок еміґраційних письменників, є в ЗСА, в Ню Йорку; членами цього осередку є деякі українські еміґраційні письменники.

Понад двадцять років українські письменники — члени ПЕН активно співпрацюють з Президією Міжнародного ПЕН на захист українських письмеників, переслідуваних окупаційною владою в Україні. В 34-му світовому конґресі Міжнародного ПЕН, що відбувся в 1966 році в Ню Йорку, взяли участь деякі українські письменники і використали цей великий збір письменників, щоб запротестували проти переслідування українських письменників в Україні. В цьому 34-му конґресі брали участь: Григорій Костюк, Богдан Бойчук, Вадим Лесич і Остап Тарнавський. Як учасники Конґресу, ці українські письменники склали резолюцію в обороні арештованих тоді в Україні Івана Дзюби й Івана Світличного і з допомогою тодішнього генерального секретаря Міжнародного ПЕН Давида Карвера домоглись, що 34-ий Конґрес ПЕН виніс резолюцію з домаганням звільнення Світличного і Дзюби. В той час були роздані учасникам Конґресу відповідні летючки-звернення з інформаціями про переслідування української літератури в Україні.

З посиленням переслідувань української літератури й українських письменників акція українських письменників в еміґрації в обороні письменників в Україні зростала. Від Президії Об'єднання Українських Письменників „Слово" були вислані листи до видатних письменників світу, як Жан-Поль Сартр, Гайнріх Белль, Артур Міллер, Іґнаціо Сільоне, Сол Белльов і інші, як теж до урядів західніх держав, з проханням інтервеніювати в захист арештованих українських письменників. Президія „Слова" почала співпрацю з організацією, яка займається обороною політичних в'язнів з Міжнародної Амнестії на Конґресі цієї Міжнародної Амнестії в 1966 році у Вашінґтоні були учасниками Григорій Костюк і Остап Тарнавський і там представили справу арештів письменників в Україні. Президія „Слова" почала теж тісну співпрацю з спеціяльною аґенцією Міжнародного ПЕН, з так званим Комітетом „Письменники у в'язниці", що його спеціяльним завданням є оборона арештованих і переслідуваних письменників у країнах диктатури. Тісну співпрацю започатковано вже з першим головою цього Комітету „Письменники у в'язниці" мадярським письменником Павлом Таборі, який виявив велику увагу до українських переслідуваних письменників. Від двадцяти років цей Комітет очолює англієць Майкел Скеммел. За ініціятивою Президії „Слова" започатковано акцію наділення переслідуваних письменників почесним членством в окремих національних осередках ПЕН і в той спосіб заанґажовано ці осередки до акції в обороні цих письменників-в'язнів. В цей спосіб кільканадцять українських письменників, які були ув'язнені в Україні дістали почесне членство в ПЕН і стали в осередку уваги цих національних письменницьких організацій. Для прикладу подамо, що Микола Руденко має почесне членство в таких національних осередках ПЕН: американському, японському, французькому, шведському й австралійському. Почесне членство в ПЕН дістали були Іван Дзюба, Іван Світличний, Євген Сверстюк, Данило Шумук, Михайло Осадчий, Вячеслав Чорновіл, Святослав Караванський, Ігор Калинець, Ірина Сеник. В 1978 році на світовому конґресі Міжнародного ПЕН в Австралії був обраний до почесної президії Конґресу Гелій Снєгірьов. Василь Стус був членом двох осередків Міжнародного ПЕН в Англії і Голляндії. Він теж отримав почесну літературну нагороду за поезію в 1983 році. На останньому конґресі постановили грошову премію цієї нагороди зужити на видання творів Василя Стуса в перекладах на західньоевропейські мови. В офіційному виданні Централі Інтернаціонального ПЕН в „Бюлетені ПЕН" за 1985 рік були надруковані деякі поезії Василя Стуса в англійському перекладі, що їх переслала редакції Президія „Слова". В останньому часі почесне

(Закінчення на стор. 4)

Вісті Українського Студентського Комітету „Монте Кассіно"

Учасники поїздки „Стежками Батьків по Европі" шукають могил поляглих українців під Монте Кассіно і кладуть на них червоні рожі.

Учасники четвертої з черги студійної поїздки Фундації УВУ „Стежками Батьків по Европі" 28-го липня 1984 року відвідали славне побоєвище Монте Кассіно і польський військовий цвинтар вояків Другого корпусу під проводом генерала В. Андерса. Була це одна із найважливіших битв на італійському фронті проти гітлерівської Німеччини.

Під час їзди автобусом з Риму до Монте Кассіно, проф. Петро Ґой, провідник групи, коротко подав цікаву історію монастиря Бенедиктинів (початок VI століття), колиску старинної Італії і батьківщини св. Томи з Аквіну.

На цвинтарі є 1,051 могила поляглих вояків з Другого корпусу за Монте Кассіно, а разом із збірними могилами невідомих бійців є 1,200. Зворушені численністю українських імен та до краю огірчені тим, що наших вояків відповідно не вшановано, національно не визнано за життя, ані навіть по смерті, студенти відмовили молитву, склали вінок, поставили малий український прапорець та постановили справити цю несправедливість. Повернувшись із студійної поїздки, вони на пропозицію проф. П. Ґоя 14-го вересня 1984 року оформили Український Студентський Комітет „Монте Кассіно" (УСКМК).

Зразу приступлено до підготови збирання матеріялів, оформлення анкети для реєстру упавших на полі бою під Монте Кассіно та реєстру всіх українців, членів Другого корпусу армії Андерса.

У висліді річної праці, переписки і зв'язків з відповідними монастирськими і урядовими чинниками, зібрано частинно матеріял і рівнож устійнено історію і правне положення цвинтаря. Цвинтар є побудований на землі монастиря, а на вдержання його польська військова команда передала монстиреві 3 мільйони лір (сьогодні приблизно 1,500 дол.). Згодом із зростом коштів утримання, на прохання монастриських властей, фінансовий бік справи взяв на себе департамент війни при італійському уряді, залишаючи вповні духову опіку за монастирем.

Цвинтар вміжчасі став своєрідною Меккою для поляків по обидвох боках, як і рівнож новим ідеологічним побоєвищем.

Дня 26-го липня 1985 року учасники 5-ої студійної поїздки відвідали зорганізовано з національним прапором польський військовий цвинтар на Монте Кассіно. Панахиду і молитви за поляглих на могилах вояків-українців провів молодий священник із Риму. Кожний з учасників поклав червону рожу на вибраній чи знайденій могилі вояка-українця. Поставлено китицю квітів на могилу невідомого вояка і шанувальне слово сказав проф. П. Ґой.

На запрошення архимандрита монастиря Бенедиктинів в Монте Кассіно, о. Бернарда Д'Онарійо, яке одержано далеко перед виїздом до Італії, — учасники прогульки в товаристві ігумена відвідали монастир, прекрасні його забудови і церкву. Помолилися за душі поляглих наших воїнів і відбули з архимандритом довгу розмову. Архимандрит — це молода, енергійна і надзвичайно розумна людина. Добре зорієнтований в національно-політичній мозаїці Східньої Европи, зокрема довоєнної Польщі.

В дружній ромові порушено цілий ряд питань і проблем, починаючи з ранньої історії монастиря і кінчаючи Другою світовою війною і боями за Монте Кассіно та участю в боях різних народів, в тому і українського. Архимандрит зазначив, що на польському військовому цвинтарі, крім поляків, поховані українці, білоруси і жиди. Є православна і жидівська секції.

На православній поховані частинно українці без огляду на віровизнання. В дальшій розмові звернено увагу на брак постійної опіки над українськими поляглими обидвох віровизнань, як і рівнож замовчування їх національної приналежности.

Для нас було ясно, що не можна було вже довше мовчати, чи вдавати, що нас нема, або „що це не моя справа". Ішлося про це найосновіше, Боже, людське і національне, а саме, щоб дати нашим впавшим героям на полі бою, постійну духову опіку. Як і рівнож національне визнання їх жертви в боротьбі з нацизмом.

В ході розмов устійнено створити при монастирі Бенедиктинів чи чині в Монте Кассіно Постійний Фонд Молитви за душі поляглих вояків українців на Монте Кассіно. Тільки із процентів фонду щорічно будуть відправлятися монахами поминальні відправи (Богослужби і Панахиди) італійською або латинською мовами. Відправи будуть відправлятися так довго, як довго буде існувати монастир Бенедиктинів, цвинтар чи сам орден. Дату відправи встановлено на 10-го вересня кожного року. Дату цю вибрано з огляду на щорічне відзначування річниці смерти Патріярха Йосифа, і з огляду на більшу присутність в Римі представників української діяспори. Управа комітету при Фундації УВУ буде старатися, щоб забезпечити транспортацію до Монте Кассіно на цей день для місцевих українських студентів і питомців.

В щорічних виказах відправ будуть зазначені наші відправи, рівнож у довіднику про Монте Кассіно буде відповідно замаркована і зазначена присутність українців на згаданому цвинтарі, поінформував учасників зустрічі ігумен монастиря. Управа комітету словами свого дорадника проф. П. Ґоя, який вів переговори, зобов'язался в короткому часі переслати на фонд опіки певну суму грошей і список поляглих.

Наполегливою працею устійнено частинно список поляглих українців під Монте Кассіно і 17-го листопада м.р. разом із частинним фінансовим зобов'язанням на постійний фонд вислано до Монте Кассіно. Листом з 23 -го грудня м.р. архимандрит монастиря о. Бернардо поінформував комітет про одрежання листа із даними та що Постійний Фонд Молитви для поминальних річних відправ став дійсністю. Він дальше пише, що: „Монте Кассіно хоронить могили багатьох шляхетних вояків, які великодушно пожертвували своє життя, між ними і хоробрі українці, пам'ять яких живе в дусі молодих українських студентів".

Нам приємно поінформувати українську громаду про наш частинний успіх. Ми свідомі того, що до належного і повного успіху цієї загальнонаціональної справи ще далека дорога. Все це вимагає ще багато зусиль праці, розшуків, і дослідів, документації і грошей.

Дуже мало зроблено на цьому відтинку за останніх 40 літ. В другому корпусі генерала В. Андерса було від 12-15,000 українців. Були вони і в інших частинах польської армії, були також і в інших арміях західніх країн. Ми впевнені, що біля 30 відсотків поляглих під Монте Кассіно — це українці. Монастир і гору здобувала піхота часто в рукопашних боях, там найбільше було українців і білорусів з огляду на національну дискримінацію.

Наша мала спроба і заходи минулого року, щоб направити заподіяну кривду, стрінула напасливі напади шовіністичної польської юрби, на жаль і польських ветеранів. Була це реакція на наші статті, комунікат та радіопрограму українською мовою в Австралії з 27-го липня м.р. — про наші заходи і працю. Тому негайно потрібно:

1. Зверифікувати і доповнити список поляглих вояків українців під Монте Кассіно. (Потрібно з відповідним зверненням поширити список поляглих. Список має 58 стор. друку формату вісімки. Це дасть можливість широким колам громадянства переглянути і доповнити список).

2. Збирати картотеку всіх українців учасників Другого корпусу Андерса;

3. Посилити збірку матеріялів і статтей про участь українців в арміях на Заході.

4. Зібрати персональні документи колишніх військовиків, як різні посвідки, відзначення, медалі, знімки тощо. Збирати оригінали і копії;

5. Здобути фонди на впорядкування зібраних матеріялів; ведення праці, як пошта, друки і мінімальна винагорода; створити для перегляду і дослідів британських і польських військових архівів.

Цією дорогою звертаємося, в першу чергу, до живих ще учасників Другого корпусу і просимо переслати на нашу адресу виповнену і завірену анкету. Копії документів, відзначень, звільнення тощо. Просимо подати прізвища всіх українців, які були в Армії Андерса. Сотні і тисячі ваших товаришів по зброї вже не можуть за себе говорити. Одні впали у боротьбі, інші відійшли вже у вічність. Це ваш моральний і національний обов'язок зробити за них. Звертаємося до родин, зокрема дітей покійних вояків, переслати на адресу комітету дані, документи чи копії ваших покійних батьків чи родини, і тим самим допомогти нам відповідно вшанувати і увіковічнити їх пам'ять.

Звертаємося з проханням до проводів українських церков, ветеранів, організацій, установ і до всього українського громадянства — прийти нам з моральною і матеріяльною допомогою. Ми віримо, що знайдуться українські добродії, фундатори і жертводавці, які уфундують поодинокі ділянки започаткованої праці.

Чеки просимо виписувати на UFU Fund, Monte Cassino Committee, Second Ave., New York, N.Y., 10003. Пожертви можна відтягнути від податку. Всі пожертви будуть опубліковані в українській пресі. За анкетним листком і копією листи поляглих під Монте Кассіно слід негайно звертатися на адресу: Ukrainian Students' Monte Cassino Committee, Ukrainian Free University Foundation, Inc. 203 Second Ave., New York, N.Y. 10003.

Чикаґо...

(Закінчення зі стор. 1)

Цей проєкт детальніше представив учасникам зборів архітект Я. Корсунський, ілюструючи його своїми шкіцами, після чого проведено загальну дискусію, у якій присутні могли висловлюватися за і проти такого проєкту.

Виступаючі в дискусії, навіть деякі з тих, що критикували проєкт, висловлювалися позитивно, що парафія і громада в Чикаґо потребують такого осередку. Дехто висловив побоювання щодо труднощів фінансування такого великого проєкту — увесь проєкт мав би коштувати близько 3 міл. дол. — інші робили застереження щодо місця побудови в теперішній українській дільниці чи висловили гадку, що таким проєктом повинна б зайнятися ціла українська громада в Чикаґо.

Більшість дискутантів, в тому й молоді, твердили, що цей проєкт є необхідністю для цієї парафії в її дальшому розвитку і він є також ґарантією збереження української дільниці, що має назву „Українське село", бо українці в Чикаґо не створили ніде альтернативного осередку поза старою дільницею, яка має шанси на відбудову в пляні загальної міської віднови. Стверджено, що громада поділена суспільно і релігійно, де кожна церковна і громадська одиниця мають свої проблеми і потреби, так що на якийсь спільний плян їй годі здобутися. Тридцять років досвіду свідчать, що в Чикаго нічого більшого не зроблено спільно і цілою громадою, а те, що було придбано і збудовано, зробили окремі церкви, установи, банки чи організації, молоді для себе. Єдина в Чикаґо парафія свв. Володимира і Ольги могла б здобутися своїми людськими і матеріяльними ресурсами на реалізацію такого великого проєкту. Це стверджують і нечлени парафії.

По довшому обміні думками, при чому обидві сторони були уважно вислухані, хоч іноді атмосфера в дискусії була піднесена, запропоновано прийняти проєкт у принципі, зобов'язуючи Парафіяльну раду уточнити його, розробити фінансове плянування, зокрема щодо джерел фондів, як також провести окремий кореспонденційний опит серед усіх парафіян. Вислідн цього опиту слід представити найближчим річним загальним зборам парафії під кінець березня для остаточного затвердження . За цією пропозицією голосувало 175 осіб, 85 було проти, а решта утималася.

У підсумку слід сказати, що й інші подібні великі проєкти не постають без дискусій і різниці поглядів. Є природним, що люди висловлюють сумніви чи невподобання і мусять поступово переконатися про вартість проєкту. Навіть, якщо є переважаюча більшість за проєктом, варто мати на увазі активній більшості існуючі застереження і суґестії та якщо вони позитивні, їх використати для покращання самого задуму і його реалізації. Саме запропонований опит парафіян мав би дати додатковий матеріял, щоб абсолютна більшість членів парафії свв. Володимира і Ольги приєдналися до цього важливого проєкту і його активно підтримала.

В багатьох виступах у дискусії підкреслювано, що якраз будуючи такий релігійно-культурний осередок не лише парафія, але й українське Чикаго найкраще відзначить великий ювілей Тисячоліття.

ПОВІДОМЛЕННЯ
Фундація Українського Вільного Університету в ЗСА
повідомляє та запрошує всіх Вельмишановних Членів Фундації УВУ на

Загальні Річні Збори Фундації

що відбудуться
в суботу, **22-го березня 1986 р., о год. 3-ій по пол.**
в домівці при 136 Друга Авеню, Ню Йорк, Н. Й.
Порядок нарад буде поданий на зборах.
За Управу Фундації Українського Вільного Університету:
Д-р Петро Ґой, в. р. (Голова) — Мґр Теодор Воляник (Секретар)

КАРПАТСЬКИЙ СОЮЗ та ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
136 Друга Авеню — ДІМ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ
П'ятниця, 14-го березня 1986 р., початок 7-ма год. веч.

Ред. Ярослав Гайвас

виголосить ДОПОВІДЬ на тему:
„ПРОГОЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ"
ПО ДОПОВІДІ — ДИСКУСІЯ
Найближчий вечір: п'ятниця, 21-го березня 1986 р.: архітект Богдан Ґеруляк — „Кіото — місто-побратим Києва" — Репортаж у прозірках, з поясненнями.

У СЬОМУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ ГОЛОВИ ПУН-у
сл. п. д-ра

Дениса Квітковського

будуть відправлені
СЛУЖБИ БОЖІ
в церкві св. Покрови в Дітройті (Савтфілд), Миш., у неділю, 16-го березня 1986 р., о год. 10-ій ранком
та в Церкві-Пам'ятнику св. Андрія у Бавнд Бруку, Н. Дж., у неділю, 16-го березня 1986 р., о год. 9:30 ранком
а після Служб Божих будуть відправлені
ПАНАХИДИ
До участи і молитов просять Друзі:
Дружина і Син з родиною
та Провід Українських Націоналістів

В глибокому смутку повідомляємо Приятелів і Знайомих, що 7-го березня 1986 р. по довгій і важкій недузі відійшов у Вічність наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО, ДІДО, БРАТ І КУЗЕН
бл. п. інж.

РОМАН ЗАГАЙКЕВИЧ

народжений 20-го січня 1910 р.
ПАНАХИДА в понеділок, 10-го березня 1986 р., о год. 7:30веч. в похоронному заведенні Литвина в Юніон, Н. Дж.
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ у вівторок, 11-го березня 1986 р., о год. 9:30 ранку в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., відтак на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.
Горем прибиті:
НАТАЛІЯ — дружина
ІГОР — син з дружиною НАДІЄЮ та доньками АДРІЯНОЮ І ТАМАРОЮ
ОЛЕГ — син
ДАРІЯ ҐЕНИК-БЕРЕЗОВСЬКА — сестра зі синами СТЕПАНОМ та АНДРІЄМ
ВОЛОДИМИР І ОРЕСТ ЗАГАЙКЕВИЧІ з родинами — кузени
ОЛЕНА МЕЛЬНИЧУК з родиною — кузинка
ХРИСТИНА ПАЦЛАВСЬКА з родиною — кузинка
та дальша Родина в Америці і в Польщі
Замість квітів на могилу просимо складати пожертви на Фонф Дрота або Гарвардський Проєкт 1000-ліття.

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що ненадійно, з Волі Всевишнього, відійшла у Вічність 5-го березня 1986 року на 73-му році життя
наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАТИ, БАБЦЯ І СЕСТРА
бл. п.

МАРІЯ ГАРМАТІЙ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в днях 7-го і 8-го березня 1986 року, які відслужив о. парох Степан Зарічний в українській католицькій церкві Непорочного Зачаття Преч. Діви Марії в Мамі, Фла. Тлінні Останки Покійної будуть перевезені до Watervliet, N.Y. і поховані в родинній могилі на українському кладовищі при українській католицькій церкві св. Миколая, Вотерліт, Н. Й.
Горем прибиті:
муж — ПАВЛО
дочка — МАРІЙКА БОЙЧУК з чоловіком ОРЕСТОМ
внуки — АДРІЯНА, ЛЯРИСА І ЛІДА
син — д-р МИРОН з дружиною ЛІДОЮ
внуки — МАРКО, НАДІЯ І СТЕФАН
брат — ДМИТРО КУЗІВ з дружиною СИЛВІЄЮ з дітьми ОЛЕСЕМ І КВІТКОЮ
ближча і дальша Родина в Америці й в Україні

У глибокому смутку та горю повідомляємо Рідних, Приятелів та Знайомих, що в середу, 26-го лютого 1986 р. відійшла у Вічність на 91-му році життя
наша Найдорожча МАМУСЯ, БАБЦЯ, ТЕТА
СВ. П.

ОЛЬГА ПАНЧИШИН з Кривокульських

абсольвент медицини, вдова по св. п. проф. д-рові Маріянові Панчишинові; санітарний хорунжий УГА, учасник Визвольних Змагань, працівник церковних і громадських організацій на рідних землях.
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в четвер, 27-го лютого, ПАРАСТАС; в п'ятницю, 28-го лютого 1986 — ПАНАХИДА.
ПОХОРОН в суботу, 1-го березня 1986 р. з каплиці Музика і Син до собору свв. Володимира та Ольги, де відбудеться похорон, а опісля на цвинтар св. о. Миколая.
Горем прибиті:
син — д-р МАРІЯН А. ПАНЧИШИН
внуки — д-р МИХАЙЛО І МАРКО
синова — МЕРІ
братаниця — МАРУСЯ МАЦЬКЕВИЧ з мужем інж. ОЛЕГОМ та сином РОМКОМ
братова — МЕЛЯНІЯ КРИВОКУЛЬСЬКА
свояк — інж. ЛЮБОМИР РОМАНКІВ
та ближча і дальша Родина

М. Смородський...

(Закінчення зі стор. 1)

обміном і науковими дослідами. Це повинно виявлятися у закордонній політиці ЗСА, а не лише в домаганнях Комісії безпеки і співробітництва в Европі.

Тому М. Смородський просив членів делегації на конференцію у Відні, щоб поставили більший натиск на дальші переслідування українських правозахисників та вимагали для них свободи руху, як і релігійної свободи в Україні.

Рівночасно М. Смородський пригадав 8-му точку Гельсінкських угод, яка говорить про те, що „держави-учасники будуть поважати рівні права для всіх людей і їхні права до самовизначення" і саме це повинно обов'язувати всі держави та ЗСА може пригадати про це СССР. М. Смородський сказав, що Комісія Людських Прав при СКВУ доставить комісії всі потрібні прилоги перед початком нарад у Відні. Він побоюється, що конференція проти озброєння у Стокгольмі і її наслідки прислонять у Відні питання людських та індивідуальних прав і вся увага буде звернена на справи озброєння і безпеки. Тому така важлива є рівновага тих двох засадничих питань озброєння і придержування людських прав. При різних нагодах представники ЗСА заявляли, що ці два питання є нероздільні та першої ваги, але в тому треба переконати, на думку М. Смородського, також всіх европейських союзників, для яких справа озброєння стоїть на першому місці.

М. Смородський закінчив своє слово цитуючи колишнього президента ЗСА Джералда Форда, який сказав підписуючи кінцевий акт Гельсінкських угод: „Історія буде судити цю конференцію не за те, що ми можемо сказати сьогодні, але що ми зробимо завтра, не за обіцянки дані сьогодні, але за обіцянки, які ми додержимо".

М. Смородський є переконаний, що у Відні СССР не буде придержуватися своїх обіцянок відносно індивідуальних, людських і національних прав. Питання однак є чи ЗСА додержать своїх обіцянок.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН сказав репортерам, що він не дістав відповіді від генерального секретаря ЦК Міхаїла Ґорбачова про призначену на червень в З'єднаних Стейтах другу зустріч на вершинах. „Якщо ця зустріч не відбудеться, — сказав Р. Реґен, — то не буде і зустрічі на вершинах у Москві в 1987 році". В розмові з репортерами Президент заторкнув і ряд інших питань. Зокрема, він сказав, що не буде підтримувати віцепрезидента Джорджа Буша чи будь-якого іншого кандидата на президента до того часу, поки з'їзд Республіканської партії не назве кандидата. Р. Реґен висказався також проти підвищення мита на імпортовану нафту. „Такий захід буде мати негативний вплив на економіку", — сказав Президент.

Пассейк, Клифтон, Патерсон, Ратерфорд і околиця!

В суботу, 15 березня 1986 р., о год. 5:30 по пол. в приміщенні **Української Централі в Пассейку** при 240 Говп Авеню

відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Окружного Комітету Відділів Українського Народного Союзу

До участи в яких запрошені і зобов'язані секретарі Відділів, члени Окружної Управи та конвенційні делегати наступних Відділів

42, 134, 182 і 394

НА ПОРЯДКУ НАРАД

1. Відкриття
2. Вибір Президії
3. Прийняття протоколу попередніх зборів
4. Звіти уступаючої Управи Окружного Комітету
5. Дискусія над звітами
6. Уділення абсолюторії Управі
7. Вибір Окружної Управи і Контрольної Комісії
8. Устинення та схвалення пляну праці на 1986 рік
9. Доповідь головного касира УЛЯНИ ДЯЧУК
10. Різні справи
11. Закриття зборів

У Зборах візьме участь

Уляна Дячук, головний касир УНС

За ОКРУЖНУ УПРАВУ

о. прот. **Мирон Пахолок**, *почесний голова* — **Іван Хомко**, *голова*

Іван Блиха, *касир* — **Василь Марущак**, *секретар*

Роман Шухевич...

(Закінчення зі стор. 2)

сяця йде до св. Сповіди і до св. Причастя". Що так було, може потвердити один із священиків, який був душпастирем в одній підльвівській каплиці, куди Шухевич часто заходив на молитву. Його релігійність підтверджують усі, хто з ним бував в тюрмі, де він, звичайно, заводив звичай ранньої і вечірньої молитви серед українських в'язнів. Оця його глибока релігійність додавала йому сил і витривалости несення тягару боротьби за святу справу, за волю для народу та готовість пожертвувати на жертівнику нації все, що він, як людина мав: улюблену дружину, сина, донечку, родичів, брата та сестру.

Як відомо, жорстокий режим большевицький не пощадив його старенських батьків, які обидвоє впали жертвою московських садистів, вмираючи далеко від рідної землі. Брата Юрка замордували в катівні на Лонцкого у Львові, хоча він по фаху інженер, прекрасний тенор-соліст і до політики не був причасний.

А доля сина Юрка відома усім. Від 14-го року життя він карається по тюрмах, концентраційних ҐУЛаґах того проклятого безбожного режиму. Ще й тепер, коли його здоров'я знищене, коли він втратив цілковито зір, старались злочинні каґебісти скомпромітувати його, намовляючи відректися славного свого батька. Однак даремні їх диявольські заходи, бо Юрко, який втратив все, здоров'я, родину, не пішов на їхні злочинні підступи, а фальшивка, яку вони помістили в каґебівській газетці „Вісті з країни", є аж надто наглядна. Бо хто повірить, щоб цілковито сліпа людина написала ручно так дрібненьким і рівненьким письмом заяву, „засуджуючи" свого славного Батька. А з достовірних джерел знається, що Юрко сам про таку опубліковану заяву нічогісінько не знав. І хто повірить, щоб Юрко, який стільки років карався, але ніколи не каявся, міг би тепер, коли дослівно все втратив раптово „покаятись". Каже наша пословиця: „бреши, але міру знай", але видно каґебісти і тут мірку перебрали, бо де знайдеться у світі хоч одна безстороння особа, щоб повірила в ту брехливу пропаганду. Юрко, хоча б яка диявольська затія старалась його скомпромітувати, залишиться славним Сином славного Батька — Героя нашого століття.

Обидві ці постаті, а треба сказати і ціла родина Романа Шухевича, це прекрасна тема, хоча дуже трагічна, до епопеї наших змагань до свободи, нашої героїчної боротьби за незалежну соборну Україну.

Лише призадуматись над життям тих двох постатей. Роман Шухевич, знаний також Шух, талановитий, товариський, веселий, піяніст, улюбленець родини, і сам любив свою родину, зрікся всього того, що життя могло дати йому так щедро обдарованій людині і бере на себе важкий тягар боротьби за священні права свого народу, бути паном на своїй землі. Чи не є то повна трагізму, але рівночасно як повчаюча тема для наших письменників, які могли б дати широку панораму героїчної боротьби цілої України? Під прапорами УПА, Командиром якої був Роман Шухевич — Тарас Чупринка, билась ціла Соборна Україна, від широких степів Східньої України по прекрасні лемківські гори.

У річницю смерти славного Командира УПА, пом'янім не лише його, але і всіх, що під його командою воювали і на жертівнику батьківщини клали свої молоді голови. Нехай їхній героїчний чин буде прикладом для нас та грядучих поколінь.

Участь...

(Закінчення зі стор. 2)

членство ПЕН отримали ще два поети в Україні, а саме Юрій Бадзьо і Микола Горбаль у французькому і бельгійському осередках.

У 48-му Конгресі Інтернаціонального ПЕН взяли участь: Уляна Любович, Лариса Онишкевич, Леонід Рудницький, Василь Сокіл, Марта Тарнавська й Остап Тарнавський. Учасники Конгресу роздали близько півтори тисячи летючок, з апелем до Конгресу на захист українських арештованих письменників, головно з вимогою негайного звільнення сеньйора літератури і ветерана-інваліда Миколи Руденка. Були вислані звернення в цій справі до керівників Міжнародного ПЕН, як і до керівників Конгресу, головно до голови 48-го Конгресу ПЕН письменника Нормана Мейлера, до Артура Мілера, Пера Вестберга, Майкела Скемела й інших. У висліді заходів Президії „Слова" 48-ий Конгрес ПЕН офіційно ухвалив резолюції з вимогою негайно звільнити Миколу Руденка, Юрія Бадзя і Миколу Горбаля, як теж і киянку Ірину Ратушинську, яка пише поезії російською мовою.

48-ий Конгрес ПЕН, в якому взяло участь близько сімсот письменників з 58-ми країн нашої землі, послужив відповідним форумом, щоб поінформувати письменників у широкому світі про важкий стан української літератури в тоталітарній системі ворожої окупації в Україні і незавидну долю українських письменників, які бажають, згідно із статутом ПЕН, відстоювати свободу вільного українського слова.

КОНҐРЕСМЕН РЕСПУБЛІКАНЕЦЬ з Ню Йорку Джек Кемп дістав найбільшу підтрику в опитуванні, проведеному журналом „Консерватів Дайджест". 26 відсотків тих, які взяли участь в опитуванні, вважають, що Дж. Кемп буде кращим кандидатом Республіканської партії у президентських виборах 1988 року. Пастор Пат Робертсон який виступає з проповідями на телевізії, дістав 19 відсотків голосів, віцепрезидент Джордж Буш — 14 відсотків. Колишній амбасадор ЗСА в Об'єднаних Націях Джін Киркпатрик дістала 30 відсотків голосів як кандидат читачів журналу на пост віцепрезидента.

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ — КОМІСІЯ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

повідомляє:
на **ПАТРІЯРШИЙ ФОНД** зложили:

XII-85

1,000.00 дол. — зі спадку бл. п. Степана Шипилявого;
1,000.00 дол. — зі спадку бл. п. д-ра Зенона Нижанківського;
по 500.00 дол. — Осип Вомпель, Н.Н. Чикаго, Ілл.;
300.00 дол. — Адріян і Лариса Долінські;
по 200.00 дол. — д-р Нестор Когут, Мирон Бучак (у пам'ять бл. п. о. д-ра Богдана Волошина);
150.00 дол. — д-р Михайло Логаза (100.00 дол. у першу річницю смерти бл. п. Блаженнішого Патріярха Йосифа і 50.00 дол. у пам'ять Голови УНСО д-ра Богдана Лончини);
по 100.00 дол. — д-р Мирон Кучмак, Таїса Венк, Александер Стрільбицький, Михайло і Наталія Пойда, інж. Юліян Головчак, д-р З. Лев Мельник, д-р Романа Навроцька, Дарія Витанович (у пам'ять бл. п. д-ра Іллі Витановича у 12-ту річницю упокоєння), Евдокія Мартинів (у пам'ять Мужа бл. п. Івана та Покійних з родини Новаківських і Мартинових);
75.00 дол. — д-р Роман Смик;
50.00 дол. — в десяту річницю смерти Мами зложили донька Ірена Левицька з родиною і син Теодор з родиною в Австралії;
по 50.00 дол. — Стефан Мандзик, Люба Мрилоцька-Трептан, Остап Балабан, Мирослав Прокоп, Евген Романюк, Антон Заліський;
40.00 дол. — Ілько і Анна Гуцуляк;
35.00 дол. — д-р Леонід Рудницький;
по 30.00 дол. — Микола Тимків з родиною (замість квітів на могилу бл. п. Миколи Алексевича), Олена Куса (у пам'ять Покійного мужа Івана та сина Володимира Біленького);
по 25.00 дол. — Юрій Свищук, Стефан і Іванна Білий (у пам'ять бл. п. Богдана Сидоріва), Володимир Зіновій і Ігор Ґіль (замість квітів на могилу сотника Української Галицької Армії бл. п. Миколи Алексевича);
по 20.00 дол. — Юрій Войчак, Петро Стефанів з родиною, Андрій і Марія Сікорскі, Дмитро Ткачук (у пам'ять бл. п. Миколи Алексевича);
по 15.00 дол. — Петро Патряк, Атанас Кобрин (замість квітів на могилу бл. п. Онуфрія Трояна);
по 10.00 дол. — Анастазія Цьвяк, Петро Бойко, Ярослав Букачевський.

На радіопередачу „Голос Української Діяспори" сложили:

100.00 дол. — Марійська Дружина при церкві Христа Царя у Філядельфії;
50.00 дол. — Пластприят в Честері, Па. — замість квітів на могилу бл. п. інж. Романа Литвина;
50.00 дол. — Зіновій Квіт;
по 30.00 дол. — Дарія Кузик, Марія Марусяк, Іван і Софія Головка;
по 25.00 дол. — Анна-Марічка Мелько, Андрій і Катерина Бук, Іван Крих;
15.00 дол. — Ілько й Анна Гуцуляк;
10.00 дол. — Марія Шумська.

Листи чч. 1948 і 1975 — збірка замість квітів на могилу бл. п. інж. Миколи Алексевича у Філядельфії — листа ч. 1748 — зложили:

по 200.00 дол. — Василь і Олена Ощипко, Зенон і Тетяна Цісик;
50.00 дол. — Адріян і Христина Салук;
30.00 дол. — Маркіян і Люба Онуферко;
по 25.00 дол. — Юліян і Олена Головчак, Богдан і Стефанія Катамай, д-р Петро й Орися Гевка, Роман і Марія Флюнт, Михайло й Анна Куриляк, Ярослав і Ольга Салук, Марта Ощипко-Герберт, Таня Цісик;
20.00 дол. — д-р Лев і Ірена Кушнір.

Листа ч. 1975 — зложили:

50.00 дол. — д-р Дмитро і Дарія Кострубяк;
по 25.00 дол. — Іван і Анна Квік, Родина Ковалишин, Катерина і Віра Пак, Іван і Софія Дзіндзюра, д-р Богдан Гнатюк, Микола і Ляриса Войтовичі, д-р Леонід і Ірина Рудницькі, д-р Романа Навроцька, д-р Мирослав і Маруся Лабунька, Х. Б. Турченюк;
по 20.00 дол. — Марія і Б. Януш, Володимир і Звенислава Романів, Микола і Володимира Кавка, Н. і О. Німиловичі, Дарія Химич, Мирон і Марія Масюк, Володимир Мелько, В. Т. Брикович, Андрій Башенчук;
по 10.00 дол. — В. Колінко, Лев і Неля Ганусяк, Петро Ґенґало, Богдан Стефанишин, В. Кліш, Теодосій Онуферко, Микола і Марія Касіян.

Листа ч. 1934 — датки на Патріярший Фонд в Маямі, Фльорида — переслала Вероніка Цегельська, зложили:
25.00 дол. — Любомир і Ірина Трач (у пам'ять бл. п. Ірени Левчук);
25.00 дол. — Анна Івашко;

Збірка Українського Патріярхального Товариства, Відділ в Елізабет, Н. Дж. на Панахиді у пам'ять бл. п. Александра Садченка — переслав Павло Боднаренко, зложили:

по 100.00 дол. — П. і Е. Боднаренко, Т. і М. Борковські;
по 50.00 дол. — Ю. і Ґ. Артюшенко, М. Садченко, Д. і Т. Благоянис;
25.00 дол. — Е. і Т. Курівчак;
по 20.00 дол. — В. і О. Шевчук, Е. і О. Мельничук, М. і А. Іванців, І. Полянський, Ю. Полянська, В. і С. Палюґа, М. Гойшин, С. Боднаренко;
по 10.00 дол. — О. і Я. Заремба, В. і Р. Бойчук, Я. Гусак, М. і С. Каша, Н. Гриб, С. і Л. Ладанай, А. Журавель.

Листа ч. 1806-2 — збірка Українського Патріярхального Товариства, Відділ в Нюарку, Н. Дж. — переслав Василь Гнатів, зложили:

250.00 дол. — Марта Кульчицька-Андріюк (зворот гонорару);
по 100.00 дол. — д-р Іван Головінський (зворот гонорару), д-р Аскольд Лозинський (зворот гонорару);
по 50.00 дол. — Микола Кизима, Олена Куса, Микола і Марія Петришин;
по 25.00 дол. — Роман Кухта, о. Архимандрит Павло Ямняк, Зеновія Воробець.

Марійська Дружина при церкві Пресвятої Трійці в Кергонксоні, Н. Й. — збірка у пам'ять пароха бл. п. о. д-ра Богдана Волошина — переслала Галина Хамула, зложили:

100.00 дол. — Марійська Дружина;
по 50.00 дол. — Лев Бульба, д-р М. Крижановський, Степан і Павлина Олексів;
26.00 дол. — Ярослав і Анна Салук;
по 25.00 дол. — Богдан і Мирослава Кондра, Дарія Хухра, Михайло Куриляк;
по 20.00 дол. — Марія Смішкевич, М. Рубич, Галина Хамула;
15.00 дол. — Іван і Ольга Денисенко;
14.00 дол. — М. Квас;
по 10.00 дол. — д-р Р. і С. Барановські, Анна Оприск, Д. І. Витвицький, Ольга Томашівська.

Листа ч. 1958 — збірка в Елмайра Гайтс, Н. Й. — зібрав Василь Осташ, (через затримку на пошті, збірка прийшла в січні 1986), зложили:

50.00 дол. — Іван і Марія Ващишин;
36.00 dol. — Василь Осташ;
20.00 дол. — Петро Адамовський;
10.00 дол. — Володимир Курчинський;
по 5.00 дол. — Олекса Квасний, Анна Мартинюк, Павло Німець, Михайло Осташ, Петро Кремель, Михайло Дучий, Василь Цап, Микола Ференц, Зофія Чучуман;
3.00 дол. — Вероніка Урущак;
по 2.00 дол. — Марія Гречканич, Александер Демченко, Іван Шевчик, Марія Федорів, Никола Юхімік, Никола Чопчук.

Коляда у Філядельфії і околиці — 1985-1986 (перша частина), зложили:

100.00 дол. — Оксана Поритко;
по 50.00 дол. — Е. Романюк, З. Квіт, Марія Каплиста, Михайло і Олена Середа;
по 25.00 дол. — д-р Лев і Ірена Кушнір, Мирон Утриско, д-р Юрій Ісаїв, Кредитівка „Тризуб" у Філядельфії;
по 20.00 дол. — Осип Вомпель, Юрій Ласовський, Ярослав Масюк;
по 10.00 дол. — Володимир Луців, Іван Дацків, Осип Букачевський, д-р Іван Павлічка, Агафія Гутник, Любомир Квасницький, Я. Янкевич, Осип Бохна, Анна Кос, Ілько і Анна Гуцуляк.

Датки в Дітройті, Миш. — збірщик Анатоль Ромах, зложили:

250.00 дол. — інж. Ігор і д-р Любомира Коцур;
25.00 дол. — Зенон Бреєдень;
20.00 дол. — Кирило Ципенда;

в пам'ять бл. п. д-ра Богдана Лончини, зложили:

50.00 дол. — Радослав Жук;
25.00 дол. — Володимир і Рома Дигдало;
20.00 дол. — Ярослав Круляк.

Товариство Свята Софія — Комісія Патріяршого Фонду — складає щиру подяку усім Вельмишановним Жертводавцям і Збірщикам.

Всі датки на Патріярший Фонд Товариства Св. Софія можна відтягати від податку: IRS No. 23-74380645.

Всі чеки просимо виписувати на:

St. Sophia Religious Association — Patriarchal Fund

та пересилати на адресу:

7911 Whitewood Rd., Philadelphia, Pa. 19119

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

СТЕПАН ТЕПЕР, член УНС Відд. 206-го Т-ва „Запорозька Січ" у Вунсакеті, Ровд Айленд, помер 25-го серпня 1985 року на 67-му році життя. Нар. 9-го січня 1918 року у Вунсакеті, Р. І. Залишив у смутку сина Стефана мол., доньку Мадилину Говд, трьох братів і двоє внуків. Похорон відбувся 27-го серпня 1985 року на українськім православнім цвинтарі св. Михайла в Блекстоні, Масс.

Вічна Йому Пам'ять!

Лев Гардінк, секр.

АННА СВІТИЛА, член УНС Відд. 147-го ім. св. Михайла в Аллентавні, Па., померла 26-го серпня 1985 року на 67-му році життя. Нар. 31-го травня 1918 року в Аллентавні, Па. Членом УНС стала 1939 року. Залишила у смутку сина Івана, доньок — Розалію Джозеф, Катерину Гунсікер, Анну Франц; сестру Марію Моріц, брата Йосипа, 14 внуків та 5 правнуків. Похорон відбувся 30-го серпня 1985 року на православному цвинтарі св. Марії у Вайтголлі, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Катерина Гуцайлюк, секр.

СТЕЛЛА ЛЕВИЦЬКА, член УНС Відд. 5-го Б-ва св. Миколая в Асторії, Н.Й., померла 22-го липня 1985 року на 86-му році життя. Нар. 15-го березня 1899 року в Польщі. Членом УНС стала 1939 року. Залишила у смутку доньку Анну Жуковську і сина Василя. Похорон відбувся 25-го липня 1985 року на цвинтарі Св. Марії на Флашінгу, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Микола Хоманчук, секр.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У статті М.Р. п.з. „Іван Филипчак — письменник княжої доби" („Свобода", ч. 39, з 28-го лютого ц.р.) треба читати: „Докладно змальовує нам тогочасний побут галичан, життя-буття українських галицьких боярів та на такому тлі розказує нам історію Дмитра Детька — сина лемківської землі, що його доля призначила захищати українське галицьке князівство перед затіями ворогів..." — Ред.

100-ТА ВУЛИЦЯ

В інформації „УВАН влаштовує наукову конференцію", поміщену у „Свободі" з 4-го березня ц.р., трапилася помилка в адресі Будинку УВАН. Будинок приміщується при 206 Захід 100-та вулиця. — Ред.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 14-го БЕРЕЗНЯ 1986 р.

Пассейк, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42-го Відд., о год. 7-ій веч. в УНДомі при 237 Hope Ave. Просимо взяти численну участь. На Річних зборах вибрано управу в такому складі: І. Хомко, пред.; Р. Галабурда, заст. предс.; І. Блиха, фін. реф.; Варвара Тижбір, касир; В. Марущак, рек. секр.; Марійка Дупляк, прес. реф. Опікуни хворих: Анастазія Марущак, В. Оліярник. Прапорщики: С. Коваль, В. Гавроняк. Мужі довір'я: В. Гаргай, Ф. Мартин. Господар: Ангела Совин. К. Комісія: Ю. Котляр, голова, В. Мочула і Т. Шевчук — члени. Делегатами на 31-шу Конвенцію УНС є вибрані: І. Хомко і І. Блиха. — В. Марущак, рекр. секр.